

***SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
DZIAŁU PIECZY ZASTĘPCZEJ***

ZA ROK 2015

Spis treści

Rozdział 1	3
Dane statystyczne dotyczące pieczy zastępczej, udzielone świadczenia.....	3
Rozdział 2.....	8
Usamodzielnienia z pieczy zastępczej.....	8
Rozdział 3	12
Promowanie i wsparcie rodzicielstwa zastępczego	12

Rozdział 1

Dane statystyczne dotyczące pieczy zastępczej, udzielone świadczenia

Na dzień 31.12.2015 r. na terenie Miasta Szczecin w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przebywało łącznie 1020 dzieci, natomiast narastająco w pieczy zastępczej w roku 2015 w Szczecinie przebywało łącznie 1235 dzieci. Liczbę dzieci umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej obrazują poniższe tabele.

Tabela 1. liczba rodzin zastępczych i liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej stan na dzień 31.12.2015 r.

Typy rodzin	Piecza rodzinna		Piecza instytucjonalna	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		
rodzina zastępcza spokrewniona	383	463	Centrum Opieki nad Dzieckiem	
			Typ placówki	Liczba dzieci
			interwencyjna	36
			Socjalizacyjna	130
			Specjalistyczno - terapeutyczna	28
rodzina zastępcza niezawodowa	119	145	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego	12
rodzina zastępcza zawodowa pełniącą funkcję pogotowia	14	80		
rodzina zastępcza zawodowa	5	21	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego	31
rodzina zawodowa specjalistyczna	2	3		
rodzinny dom dziecka	10	71		
łącznie	533	783	237	
		Ogółem liczba dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej		
		1020		

Tabela 2. liczba rodzin zastępczych i przebywających w nich dzieci z podziałem na poszczególne typy rodzin, liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej narastająco w roku 2015.

Typy rodzin	Piecza rodzinna		Piecza instytucjonalna	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci		Liczba dzieci
rodzina zastępcza spokrewniona	433	529	Centrum Opieki nad Dzieckiem	240
rodzina zastępcza niezawodowa	130	160	Placówka	12

rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia	15	144	Opiekuńczo – Wychowawcza Towarzystwa Salezjańskiego	
rodzina zastępcza zawodowa	5	21	Placówka opiekuńczo-wychowawcza typu rodzinnego	35
rodzina zawodowa specjalistyczna	2	3		
rodzinny dom dziecka	12	91		
łącznie	597	948	287	
		Ogółem liczba dzieci w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej 1235		

W 2015 roku zawarto 59 porozumień w sprawie pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów oraz dzieci pochodzących z innych powiatów w rodzinach zastępczych na terenie Miasta Szczecin. W 2015 roku na terenie innych powiatów narastająco przebywało 182 dzieci pochodzących ze Szczecina tj. w 84 rodzinach zastępczych - 134 dzieci i 15 placówkach opiekuńczo-wychowawczych - 42 dzieci, w 2 regionalnych placówkach opiekuńczo – terapeutycznych 6. Natomiast na terenie Miasta Szczecin narastająco przebywało 84 dzieci z innych powiatów w 65 rodzinach zastępczych.

Tabela 3. Liczba dzieci w pieczy zastępczej, niezależnie od jej formy i miejsca sprawowania na dzień 31.12 każdego roku

Rodzaj pieczy	2014	2015
	Liczba dzieci	Liczba dzieci
na terenie Szczecina	1018*	1020 **
poza Szczecinem	146	158
w tym w pieczy rodzinnej	109	122
w tym w pieczy instytucjonalnej	37	36
Razem	1164	1178

*dane uwzględniają dzieci spoza Szczecina w liczbie - 60

** dane uwzględniają dzieci spoza Szczecina w liczbie 78

Tabela 4: Napływ dzieci do pieczy zastępczej w 2015 roku
(nie dotyczy przenosin pomiędzy różnymi formami pieczy)

Napływ dzieci do pieczy zastępczej	Liczba dzieci umieszczonych w Szczecinie	Liczba dzieci umieszczonych poza powiatem
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej ogółem, z tego:	169	32
w rodzinnej pieczy	123	23
w rodzinie zastępczej spokrewnionej	38	12
w rodzinie zastępczej niezawodowej	13	11
w rodzinie zastępczej zawodowej	61	0
w rodzinnym domu dziecka	11	0
w instytucjonalnej pieczy	46	9

Tabela 5: Odpływ dzieci z pieczy zastępczej w 2015 roku
(nie dotyczy przenosin pomiędzy różnymi formami pieczy)

Odpływ dzieci z pieczy zastępczej	Liczba dzieci z terenu Miasta Szczecin	Liczba dzieci z innych powiatów
Liczba dzieci, które odeszły z pieczy zastępczej ogółem, z tego	164	7
z rodzinnej pieczy zastępczej	124	7
powrót do rodziny naturalnej	38	2
Przysposobienie	38	1
Usamodzielnienie	48	4
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	40	0
powrót do rodziny naturalnej	20	0
Przysposobienie	5	0
Usamodzielnienie	15	0

W ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wystawiono 72 skierowań do placówek opiekuńczo - wychowawczych w tym dla dzieci po raz pierwszy umieszczonych w pieczy zastępczej 46 skierowań.

Z uwagi na brak wystarczającej liczby miejsc w pieczy zastępczej na terenie Szczecina Dział Pieczy Zastępczej poszukiwał miejsc w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. W roku 2015 r. w instytucjonalnej pieczy zastępczej poza Miastem Szczecin bezpośrednio ze środowiska naturalnego umieszczono 4 dzieci. Pomimo tego nadal wg stanu na 31.12.2015 r. 39 dzieci oczekuje na umieszczenie w instytucjonalnej bądź rodzinnej formie pieczy zastępczej.

Tabela 6 :liczba dzieci oczekujących na umieszczenie w pieczy zastępczej z podziałem na wiek wg. stanu na dzień 31.12.2015 r.

Przedział wiekowy		Poniżej 1 roku	1-3	4-6	7	8-10	11-13	14-18
Ogółem liczba dzieci 39		3	5	4	2	6	6	13

Świadczenia pieniężne

W okresie sprawozdawczym w zakresie rodzinnych form pieczy zastępczej wystawiono 914 decyzji administracyjnych, wypłacono 10 591 świadczeń na kwotę **8 735 739,16 zł** w tym finansowanych przez inne powiaty 773 587,81 oraz 795 wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz osób zatrudnionych do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka na kwotę 2 080 823,58 zł.

Łącznie wydatkowano kwotę **10 816 562,74 zł**.

W 2015 roku przyznano:

- a) **9 575 świadczeń na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na łączną kwotę 7 824 726,46 zł, w tym 733 100,59 zł na dzieci z innych powiatów przebywające na terenie Miasta Szczecin:**

w tym:

- 5 746 świadczeń dla rodziny zastępczej spokrewnionej na kwotę 4 033 590,65 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 256 139,59 zł
- 1 723 świadczeń dla rodziny zastępczej niezawodowej na kwotę 1 711 515,63 zł w tym na dzieci z innych powiatów 403 670,67 zł
- 1 269 świadczeń dla rodziny zastępczej zawodowej na łączną kwotę 1 253 974 zł
w tym 1 017 dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na łączną kwotę 982 199 zł
w tym na dzieci z innych powiatów 24 000 zł
- 829 świadczeń dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka na łączną kwotę 818 022,53 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 47 000 zł
- 8 świadczeń dla rodziny pomocowej na kwotę 7 623,65 zł w tym na dzieci z innych powiatów 2 290,33 zł

- b) **559 dodatków na pokrycie zwiększonych kosztów utrzymania dziecka posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka na łączną kwotę 110 219,21 zł,**

w tym 6 200,00 zł na dzieci z innych powiatów przebywające na terenie Miasta Szczecin:

w tym:

- 175 dla rodziny zastępczej spokrewnionej na kwotę 34 234,77 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 2 400 zł
- 121 dla rodziny zastępczej niezawodowej na kwotę 23 890,32 zł w tym na dzieci z innych powiatów 2 400 zł
- 206 dla rodziny zastępczej zawodowej na łączną kwotę 40 221 zł, w tym 139 dodatków dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na kwotę 26 801 zł
- 55 dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka na łączną kwotę 11 606,45 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 1 400,00 zł
- 2 dla rodziny pomocowej na kwotę 266,67 zł

c) 119 świadczeń na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka na łączną kwotę 166 168,98 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 11 050,00 zł :

- 35 świadczeń dla rodziny zastępczej spokrewnionej na kwotę 56 744,39 zł, w tym 9 050 zł na dzieci z innych powiatów
- 12 dla rodziny zastępczej niezawodowej na kwotę 18 419 zł, w tym 2 000,00 na dziecko z innego powiatu
- 50 świadczeń dla rodziny zastępczej zawodowej na łączną kwotę 56 261 zł, w tym 48 dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na łączną kwotę 53 761 zł,
- 22 świadczenia dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka na łączną kwotę 34 744,59 zł,

c) 95 świadczenia przyznające dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania na łączną kwotę 77 257,01 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 2632,00 zł w tym:

- 27 świadczeń dla rodzin zastępczych spokrewnionych na łączną kwotę 19 284,56 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 1 390,00 zł
- 7 świadczenia dla rodzin zastępczych niezawodowych na łączną kwotę 5 320,00 zł,
- 36 świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych na łączną kwotę 27 975 zł, w tym 27 świadczeń 48 dla rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na kwotę 19 550 zł,
- 25 świadczeń dla osób prowadzących rodzinny dom dziecka na łączną kwotę 24 677,45 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 1 242,00 zł

d) 221 świadczeń dla 20 zawodowych rodzin zastępczych i 10 rodzinnych domów dziecka na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnym na łączną kwotę 522 776,64 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 19 710,22 zł w tym:

- 121 świadczeń dla 20 rodzin zastępczych zawodowych na łączną kwotę 215 932,18 zł,
w tym
82 świadczenia dla rodzin zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego na kwotę 137 030,89 zł
w tym na kwotę 1749,18 zł na dzieci z innych powiatów
- 100 świadczeń dla 10 rodzinnych domów dziecka na łączną kwotę 306 844,46 zł, w tym na dzieci z innych powiatów 17 961,04 zł
- e) **13 świadczeń związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki dla na łączną kwotę 13 677,67 zł, w tym:**
 - 2 świadczenia dla rodziny zastępczej spokrewnionej na łączną kwotę 3 800,00 zł,
 - 11 świadczeń dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego na łączną kwotę 9 877,67 zł,
- f) **3 świadczenia na pokrycie kosztów przeprowadzenia niezbędnego remontu na kwotę 9 110,00 zł dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego**
- g) **5 świadczeń na pokrycie innych niezbędnych i nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka i funkcjonowaniem rodzinnego dziecka na kwotę 8 803,19 zł w tym na dzieci z innych powiatów 895,00**
- h) **1 świadczenie na pokrycie kosztów związanych z remontem lub ze zmianą lokalu dla prowadzących rodzinne domy dziecka na kwotę 3000,00 zł**

W okresie sprawozdawczym wystawiono 329 decyzji administracyjnych dla usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz osób opuszczających zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii.

W ww. okresie wypłacono:

- 1619 świadczeń na łączną kwotę 934 000 zł dla usamodzielnianych wychowanków z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka,
- 497 świadczenia na łączną kwotę 337 166 zł dla usamodzielnianych wychowanków z placówek opiekuńczo – wychowawczych,
- 118 świadczeń na łączną kwotę 80 355 zł, dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i zakłady poprawcze.

Na dzieci pochodzące z Miasta Szczecin przebywające na terenie innych powiatów na pokrycie kosztów ich utrzymania w rodzinach zastępczych wydatkowano kwotę 1 548 675,40 zł w placówkach opiekuńczo – wychowawczych 1 638 514,16 zł.

Ponadto:

- Wydano łącznie 531 decyzji w zakresie odpłatności rodziców biologicznych za pobyt dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej (367) i placówkach opiekuńczo-wychowawczych (164),

- wydano 56 decyzji dotyczących pobytu w mieszkaniu chronionym.

W roku 2015 zawarto 98 umów z rodzinami zastępczymi zawodowymi i osobami prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz osobami zatrudnionymi do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich w rodzinie zastępczej zawodowej i rodzinnym domu dziecka.

Rozdział 2

Usamodzielnienia z pieczy zastępczej

Pod opieką Działu Pieczy Zastępczej w 2015 roku znajdowało się 281 usamodzielniających się wychowanków w tym: 193 osoby z rodzin zastępczych, 71 osób z placówek opiekuńczo-wychowawczych, 17 osób, które opuściły: zakłady poprawcze (1 osoba), specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze (11 osób) i młodzieżowe ośrodki socjoterapii (5 osób).

Wychowankowie objęci byli wsparciem polegającym na pomocy w załatwianiu spraw urzędowych, motywowaniu do nauki i poszukiwania pracy, informowaniu i zachęcaniu do udziału w projektach, obejmujących praktyki, staże i doradztwo zawodowe oraz szkolenia. Usamodzielniani wychowankowie mogli korzystać z pomocy psychologa i pedagoga.

Ze 134 osobami usamodzielnianymi z rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek o których mowa w ustawie o pomocy społecznej przeprowadzono 335 wywiadów środowiskowych i objęto pracą socjalną.

Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej uczestniczyli w opracowaniu 62 indywidualnych programów usamodzielnienia oraz 142 weryfikacji programów.

W 2015 roku z pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym skorzystało 33 usamodzielnianych z placówek opiekuńczo-wychowawczych (20) i rodzin zastępczych (13) na 26 miejsc w czterech mieszkaniach mieszczących się w Szczecinie przy Al. Piastów 5/5, ul. Jana Kazimierza 19c/6, ul. Chodkiewicza 1/1, ul. Królowej Jadwigi 45a/8

Ponadto osoby usamodzielniane z pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i instytucjonalnej miały możliwość uczestniczenia w programie wsparcia realizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe z Warszawy. Programem wspierającym proces usamodzielnienia w roku 2015 objętych było na dzień 31 grudnia 2015 r. 40 usamodzielnianych w 2 grupach. 27 osób ukończyło w 2015 roku program rozpoczęty w latach poprzednich.

Zajęcia były prowadzone przez 4 konsultantów, ponadto 2 osoby z Działu Pieczy Zastępczej pełniły rolę *łączników*.

Zajęcia odbywały się co dwa tygodnie i trwały 4 godziny.

Podczas atrakcyjnych zajęć młodzież zdobywała praktyczną wiedzę i umiejętność niezbędne w samodzielnym życiu. Program zapewnia naukę i wsparcie emocjonalne. Młodzież uczestniczyła w zajęciach dotyczących: treningu umiejętności społecznych (tj. asertywność, umiejętne radzenie sobie ze stresem), rozwoju kulturalnego, praktycznej nauki ekonomii poprzez gry strategiczne, ćwiczenia symulacyjne, aktywizacji zawodowej (staże), przedsiębiorczości, zdrowia i zdrowego stylu życia, przepisów dotyczących usamodzielnienia.

Dodatkowo w ramach programu organizowane są liczne atrakcje dla uczestników np. rajd, zajęcia plenerowe, wyjścia do kina.

W 2015 roku 14 osób uczestniczących w „Wehikule usamodzielnienia” skorzystało z programu „Bezpieczny staż”, w ramach którego młodzież miała możliwość sprawdzenia się

w różnych zawodach i zweryfikowania swoich preferencji i zainteresowań zawodowych. Ponadto kształtowała w sobie dyscyplinę, sumienność, obowiązkowość, umiejętność radzenia sobie w nowych sytuacjach. Staże odbyły się w firmie: *Szczecińska Energetyka Ciepła, Hilti, Poczta Polska* i trwały od 2 do 4 tygodni. Uczestnicy stażu otrzymali stypendia stażowe, których wysokość była uzależniona od długości stażu, tj. za 2 tygodnie stypendium wynosiło 500 zł, za 3 tygodnie – 750 zł, za 4 tygodnie – 1000 zł.

Jeden z wychowanków wziął udział w programie „Kontrakt”, którego celem jest wykształcenie poczucia własnej wartości, chęci niesienia pomocy innym, dzielenia się swoim czasem i umiejętnościami na rzecz społeczności lokalnej. Chłopak wykonywał nieodpłatną pracę w jednym z Domów Pomocy Społecznej w Szczecinie przez pół roku (120 godzin). Po zakończonym programie otrzymał komputer.

Uczestnicy „Wehikułu usamodzielnienia” mieli możliwość skorzystania z wyjazdowych form warsztatowych, które odbywają się zimą i latem, w obozie zimowym w dniach 2.03-08.03.2015 r. uczestniczyło 11 osób, w obozie letnim w dniach 16.08-27.08.2015 r. wzięło udział również 11 usamodzielnianych wychowanków ze Szczecina.

W dniu 14.11.2015 r. usamodzielniająca się młodzież brała udział w ekonomicznej grze symulacyjnej „Robinson na plusie”, która umożliwia poznanie i przećwiczenie najważniejszych mechanizmów związanych z zarządzaniem finansami oraz pokazuje jak ważne jest inwestowanie we własny rozwój. W grze uczestniczyło 39 osób.

W okresie od miesiąca marca 2015 r. do listopada 2015 r. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe prowadził Punkt Konsultacyjny ds. Usamodzielnienia. Przedmiotem konsultacji były zagadnienia związane z przygotowaniem Indywidualnego Programu Usamodzielnienia oraz zadań wynikających z tego programu, kwestie związane z zadaniami i funkcją opiekuna usamodzielnienia. Konsultacje odbywały się 2 razy w miesiącu i skorzystało z nich 31 osób.

Również we współpracy z Fundacją Robinson Crusoe, odbyło się w dniach 15.05.2015 r. i 26.09.2015 r. szkolenie dla opiekunów usamodzielnienia i kandydatów do pełnienia tej funkcji, Warsztat "Wspieranie usamodzielnienia - prawo i praktyka". Łącznie w szkoleniu udział wzięły 43 osoby.

Zakończenie procesu usamodzielnienia w roku 2015 miało miejsce w wypadku 37 osób (14 z pieczy instytucjonalnej, 23 z pieczy rodzinnej) Z udziałem tych osób została sporządzona ocena końcowa tego procesu .

33 osoby z tej grupy zakończyło kształcenie w tym

- 2 poprzez ukończenie kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe
- 8 ukończenie szkół zawodowych
- 12 na poziomie wykształcenia średniego
- 11 uzyskało wykształcenie wyższe
- 4 osoby ukończyło wykształcenie na poziomie gimnazjalnym

34 osoby z tej grupy podjęło zatrudnienie, 13 osób z tej grupy uzyskało lokal socjalny, 11 wynajmuje lokal lub pokój, 10 posiada lub jest współposiadaczem tytułu prawnego do mieszkania własnościowego bądź spółdzielczego, 19 osób założyło własne rodziny.

Rozdział 3

Promowanie i wsparcie rodzicielstwa zastępczego

W 2015 r. w Sekcji ds. Pieczy Zastępczej powyższe działania realizowało 33 pracowników w tym: 1 kierownik sekcji, 2 terapeutów, psycholog, 2 pedagogów, 6 pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz 21 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Od stycznia 2015 r. praca powyższych osób została podzielona na 6 zespołów zadaniowych:

- zespół wsparcia specjalistycznego
- zespół ds. zawodowej pieczy zastępczej,
- cztery zespoły ds. rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych

w zależności od rejonu Szczecina tj.: Śródmieście, Północ, Prawobrzeże i Zachód.

W 2015 r. zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wspierali 442 rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka, w których przebywały małoletnie dzieci. Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali z 83 rodzinami zastępczymi, przejmując zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej zgodnie z art. 77 ust 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Łącznie objętych wsparciem i pomocą przez Sekcję ds. Pieczy Zastępczej było 525 rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka.

W 2015 r. pracownicy Sekcji ds. Pieczy Zastępczej przygotowali:

- 194 plany pomocy dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 100 modyfikacji tych planów.
- Zostało zorganizowanych 1405 posiedzeń dot. Okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej oraz sporządzono opinie dot. zasadności pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej
- sporządzono 98 ocen rodzin zastępczych.

Pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej:

- uczestniczyli w 425 zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

W 2015 r. Miasto Szczecin zawarło umowy na realizację zadania: Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym rodziny z problemem alkoholowym. W ramach realizacji tej umowy podjęto współpracę ze Stowarzyszeniem Rodzin Katolickich Archidiecezji Szczecińsko-Kamieńskiej oraz Zachodniopomorską Fundacją Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”. Do SRK skierowano zgłoszenia 57 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w celu przeprowadzenia diagnoz psychofizycznych, do Fundacji „Tęcza Serc” skierowano 46 dzieci z rodzinnej pieczy zastępczej w celu przeprowadzenia diagnoz psychofizycznych. W związku z powyższym w 2015 r. pozyskano 103 szczegółowe diagnozy dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Psycholog, pedagodzy i terapeuci udzielali konsultacji specjalistycznych dla rodzin zastępczych, dzieci w rodzinach zastępczych oraz dla pełnoletnich wychowanków. Łącznie poradnictwem specjalistycznym objętych było 150 rodzin, dzieci i pełnoletnich wychowanków.

W 2015 r. zostało zaopiniowanych 55 kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej. Zostało wydanych 65 opinii psychologicznych o predyspozycjach i motywacji osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej (część dotyczy kandydatów badanych pod koniec 2014 r.) oraz 61 opinii psychologicznych dotyczących funkcjonujących już form rodzinnej pieczy zastępczej.

Wychodząc naprzeciw potrzebom zawodowych rodzin zastępczych związanych z organizowaniem opieki nad dziećmi na czas wypoczynku, przez pracowników Sekcji zostały przeszkolone 4 osoby, które w okresie wakacyjnym pełniły zastępstwa za zawodowe rodziny zastępcze.

W 2015 r. Sekcja ds. Pieczy Zastępczej zgłosiła do Publicznego Ośrodka Adopcyjnego przy ul. Starzyńskiego 3-4 łącznie 61 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną, które były umieszczone w rodzinach zastępczych oraz rodzinnych domach dziecka na terenie Miasta Szczecin. Na podstawie art. 139a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do każdego zgłoszenia adopcyjnego sporządzono opinię o zasadności przysposobienia dziecka, opinii o kontaktach dziecka z rodziną biologiczną i wpływie tych kontaktów na dziecko, opinii o zasadności przysposobienia związanego ze zmianą miejsca zamieszkania dziecka na miejsce zamieszkania poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej mającej na celu stwierdzenie, że przysposobienie to leży w jego najlepszym interesie, opinii o zasadności wspólnego umieszczenia rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej, opinii o możliwości nieumieszczenia wspólnie rodzeństwa w rodzinie przysposabiającej z powodu nieznaledzenia kandydata do przysposobienia rodzeństwa.

Zostało wydanych 29 opinii dotyczących potrzeby przyznania świadczeń dla rodzin zastępczych zgodnie z art. 83 ust 2 oraz 27 opinie dotyczące przyznania osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

Podczas realizacji powyższych zadań pracownicy Sekcji ds. Pieczy Zastępczej 9 razy byli wydelegowani poza teren Miasta Szczecin.

II. Działania związane z promowaniem i wsparciem rodzicielstwa zastępczego:

1. W związku z brakiem miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej w ilości odpowiadającej potrzebom, podjęto następujące działania:

W dniu 20.03.2015 r. zakończyło się rozpoczęte jeszcze w 2014 r. szkolenie dla kandydatów na niezawodowe rodziny zastępcze oraz zawodowe rodziny zastępcze i dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka. Do szkolenia przystąpiło 20 osób z których: 6 osób przerwało szkolenie, 14 osób ukończyło podstawowy moduł szkolenia a 8 z nich ukończyło moduły rozszerzone dla kandydatów na zawodowe rodziny zastępcze i osoby prowadzące rodzinny dom dziecka.

W 2015 r. utworzono 4 formy rodzinnej pieczy zastępczej:

- 2 rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego w tym 1 rodzina wcześniej prowadziła rodzinny dom dziecka - pozyskano 10 miejsc
- rodzina zastępcza zawodowa (wcześniej prowadziła rodzinny dom dziecka) - 3 miejsca
- 1 rodzinny dom dziecka - 6 miejsc

w ten sposób w skali roku pozyskano 19 miejsc.

Ponadto rozeznano wśród funkcjonujących już rodzin zastępczych niezawodowych gotowość do rozszerzenia działalności, dzięki czemu pozyskano nową osobę prowadzącą rodzinny dom dziecka w miejsce osoby, która zrezygnowała z tej funkcji (utrzymano 6 miejsc).

Kontynuowano opracowaną w 2014 roku procedurę szybkiego reagowania w sytuacjach interwencyjnego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Zgodnie z procedurą pracownicy Sekcji ds. Pieczy Zastępczej brali udział w 41 działaniach będących kontynuacją interwencyjnego zabezpieczenia 64 dzieci. Dzięki szybkiemu rozpoznawaniu sytuacji, wobec 41 dzieci Sąd nie wydał postanowień dotyczących umieszczenia tych dzieci w pieczy zastępczej.

Podtrzymywano działania mające na celu stabilizację sytuacji dzieci przebywających w zawodowych formach pieczy zastępczej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci mających szansę na powrót do domu, dzieci oczekujących na przysposobienie, dzieci mających zakończone postępowanie sądowe i oczekujących na umieszczenie w docelowej formie pieczy zastępczej, dzieci których postępowanie regulujące sytuację prawną przedłuża się. W rodzinnej pieczy zastępczej w skali całego roku osiągnięto następujące rezultaty:

- 38 dzieci zostało przysposobionych,
- 38 dzieci wróciło do rodziców biologicznych,
- 12 dzieci zostało umieszczonych w docelowych formach pieczy zastępczej,
- 4 dzieci zostało przeniesionych do specjalistycznych form opieki zdrowotnej.

W związku ze znaczną skalą pozostawianych przez matki bezpośrednio po porodzie dzieci w szpitalach, we współpracy z Publicznym Ośrodkiem Adopcyjnym w Szczecinie zorganizowano spotkania informacyjne dotyczące procedur adopcyjnych dla personelu oddziałów położniczych. W dniu 22.01.2015 r. odbyło się spotkanie w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 2 PUM w Szczecinie przy ul. Powstańców Wielkopolskich 72, natomiast w dniu 27.02.2015 r. w Samodzielnym Publicznym Specjalistycznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Zdroje” przy ul. Mącznej 4 w Szczecinie. W 2015 r. w rodzinnych formach pieczy zastępczej umieszczono 17 dzieci pozostawionych bezpośrednio po urodzeniu w szpitalu.

- Wystąpiono z wnioskiem do właściwych Sądów 23 wnioski o pozbawienie rodziców władzy rodzicielskiej rodziców dzieci umieszczonych w zawodowej pieczy zastępczej.

- Uzyskano decyzję nr 5/2015/RZ z dnia 17.02.2015 r. Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej zatwierdzającą na okres pięciu lat program szkolenia dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej pt.: „Od Nowa”, który był przez poprzednie lata przygotowywany przez pracowników Działu Pieczy Zastępczej.

- Opracowano ulotki informacyjno-edukacyjne dla kandydatów na rodziny zastępcze. W celu dotarcia z informacją o rodzinnej pieczy zastępczej do jak najszerszego kręgu osób, ulotki były roznoszone przez pracowników Działu do instytucji współpracujących z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie takich jak Ośrodki Adopcyjne, Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Zachodniopomorska Fundacja Pomocy Rodzinie „Tęcza Serc”, Uniwersytet Szczeciński, szkoły, przychodnie. Podczas wszystkich akcji promocyjnych rozdano około 2500 ulotek.

- W dniu 23.05.2015 r. zorganizowano Festyn promujący rodzicielstwo zastępcze, na który zostały zaproszone rodziny zastępcze, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka oraz osoby i instytucje związane z pieczą zastępczą.

- Poprzez reorganizację Sekcji wzmocniono zespół pracowników zajmujących się zawodową pieczą zastępczą dzięki czemu usprawniono pracę związaną z koordynowaniem sytuacji dzieci umieszczonych w tych rodzinach.

2. Współpraca z rodzinami zastępczymi, rodzinnymi domami dziecka, zapewnienie szkoleń.

- W okresie 29.05- 28.06.2015 r. Ośrodek Adopcyjny SRK w ramach swojej działalności prowadził nieodpłatnie szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze. Z uwagi na pojedyncze zgłoszenie par z powiatu polickiego, kamieńskiego i gryfickiego w porozumieniu z tut. Działem istniała możliwość przeszkolenia par z Miasta Szczecin, w ramach łączenia grupy. Szkolenie odbywało się programem „Przyjazny Dom”, który uzyskał akredytację MPiPS – Decyzja Nr

8/2013/RZ, w siedzibie Ośrodka Adopcyjnego SRK Szczecin, ul. Mickiewicza 3. Na szkolenie skierowano 12 osób, wszystkie osoby ukończyły szkolenie.

- W okresie od 1.08.2015 r. do 12.12.2015 r. rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej uczestniczyli w grupie wsparcia organizowanej przez Ośrodek Adopcyjny Stowarzyszenia Rodzin Katolickich w Szczecinie. Na grupę wsparcia skierowano 19 rodziców, którzy podjęli współpracę w kierunku przejęcia w przyszłości opieki nad swoimi dziećmi.

- We współpracy z Publicznym Ośrodkiem Adopcyjnym w Szczecinie skierowano młodzież gimnazjalną oraz rodziny zastępcze na cykl warsztatów poświęconych tematyce związanej z problemami dorastającej młodzieży. W warsztatach skierowanych do rodzin zastępczych udział wzięło 6 osób, natomiast w zajęciach skierowanych do dzieci i młodzieży – 13 osób. Ponadto jedna rodzina zastępcza wychowująca dziecko z mutyzmem korzystała z porad udzielanych przez psychologa POA. W ramach warsztatów dla rodzin zastępczych zrealizowano następujące tematy:

- Relacja z nastolatkiem (budowanie zdrowej relacji, zrozumienie mechanizmów rozwojowych dorastającego człowieka)
- Komunikacja międzypokoleniowa, czyli jak mówić, by dzieci słuchały (Jak poruszać trudne tematy?)
- Pułapki dorastania (profilaktyka, rozpoznanie, pomoc)

w ramach spotkań z dziećmi i młodzieżą zrealizowano następujące tematy:

- Kim jestem? Kim będę? (o budowaniu własnej wartości i tożsamości)
- Gdy przeżywam trudności
- Budowanie więzi z innymi (koleżeństwo, miłość, rodzina)
- Moja płeć to cenny dar (życie seksualne, dojrzewanie i pożądanie)
- Moje uczucia – jak sobie z nimi radzić?
- Komunikacja (konflikty, agresja – jak sobie z nimi radzić?)

- W ramach pomocy rodzinom zastępczym zawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu Dział Pieczy Zastępczej zorganizował kolejne spotkania mające na celu wymianę doświadczeń oraz poinformowanie o zmianach i planowanych działaniach Działu Pieczy Zastępczej w zakresie realizowania zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W dniu 7.12.2015 r. w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Szczecinie przy al. Papieża Jana Pawła II 42, odbyły się dwa spotkania o podobnej tematyce – jedno dla rodzin zastępczych zawodowych pełniących funkcję pogotowia rodzinnych, drugie dla prowadzących rodzinne domy dziecka i rodzin zastępczych zawodowych.

3. Działania wspierające dla osób prowadzących formy pieczy zastępczej i dzieci umieszczonych w tych rodzinach.

- W dniu 7 stycznia 2015 r. zostało podpisane porozumienie ze Stowarzyszeniem AIESEC Polska a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Szczecinie dotyczącym współpracy przy projekcie „Global Kids”. Projekt ten miał na celu prowadzenie zajęć dla dzieci z rodzinnych domów dziecka przez studentów - wolontariuszy z Meksyku, Brazylii, Australii i Kazachstanu. Zajęcia miały różnorodną tematykę i były prowadzone w języku angielskim w formie gier

i zabaw, stosownie do wieku dzieci. W ramach zajęć wprowadzane były zasady gramatyki języka angielskiego oraz nauka nowych słów. Dzieci miały również okazję poznać kraje pochodzenia wolontariuszy, ciekawe elementy ich rodzimej kultury, historię kraju, geografę, wartości społeczne, religię. W czasie zajęć prezentowane były slajdy oraz filmy z krajów pochodzenia wolontariuszy.

Zajęcia odbywały się w okresie od 7 stycznia do 15 lutego 2015 r. 1-2 razy w tygodniu, od poniedziałku do piątku po 1, 5 godziny. W projekcie i uczestniczyło 18 dzieci z 3 rodzinnych domów dziecka w wieku od 5 do 12 lat.

- W ramach współpracy ze środowiskiem lokalnym 46 dzieci ze spokrewnionych rodzin zastępczych zostało zaproszonych na akcję „Gwiazdkowa Niespodzianka” organizowaną przez Kościół Ewangelicznych Chrześcijan w Szczecinie. W ramach akcji w dniu 17.01.2015 r. dzieci uczestniczyły w zabawie, otrzymały poczęstunek i paczki z upominkami.

- W dniu 23.05.2015 r. w godzinach 11-13, na Polanie Sportowej w Lesie Arkońskim odbył się Festyn promujący rodzicielstwo zastępcze. W trakcie festynu pracownicy Działu Pieczy Zastępczej zorganizowali dla dzieci atrakcje takie jak gry i zabawy, malowanie twarzy, bezpieczne miejsce do zabaw dla najmłodszych dzieci. Ponadto festyn prowadziła Agencja Artystyczna Kompania Marzeń – zapewnili prowadzenie festynu, nagłośnienie, dmuchane zamki, pokazy cyrkowe. Firma cateringowa zapewniła posiłki i ich wydawanie – zupa, kielbasa i kaszanka z grilla, pieczywo. Pracownicy Działu Pieczy Zastępczej wydawali napoje uczestnikom festynu. Dla uczestników zabawy przewidziane były drobne nagrody za udział w towarzyszących konkursach organizowanych przez prowadzących festyn.

Założeniem Festynu była integracja środowiska lokalnego rodzin zastępczych poprzez zorganizowanie czasu wolnego oraz przekazanie rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka wiedzy na temat możliwości uzyskania wsparcia od pracowników MOPR, jak również o organizacjach pozarządowych działających na rzecz rodziny w punkcie konsultacyjnym. Ponadto zorganizowany festyn miał charakter otwarty, był również dostępny dla całej społeczności lokalnej Miasta Szczecin, co umożliwiała pozostałym jego uczestnikom przekazanie wiedzy oraz podniesienie świadomości na temat rodzicielstwa zastępczego. Charakter obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego jest nastawiony na promowanie idei rodzicielstwa zastępczego w przyjaznej i swobodnej atmosferze.

- W dniu 1.06.2015 r. dzieci w wieku przedszkolnym i w młodszym wieku szkolnym z rodzinnych form pieczy zastępczej otrzymały zaproszenia na Festyn z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka „Bądźmy Razem- BRZDĄC 2015”. Festyn odbył się w Teatrze Letnim w Parku Kasprzowicza w Szczecinie. Zaproszenie upoważniało do odebrania paczki upominkowej.

- W ramach zapewnienia dzieciom z rodzinnych form pieczy zastępczej wypoczynku letniego zaproponowano szeroki wachlarz turnusów kolonijnych, tj.: wypoczynek nad morzem, w górach niskich, w górach wysokich.

Rodziny miały możliwość wyboru turnusów spośród następujących propozycji:

1. Kowary – 04.07 – 17.07. 2015 r. Organizator: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci (50 miejsc)
2. Łukęcin – 14.07 – 23.07.2015 r. Organizator ZHP Szczecin (45 miejsc)

3. Polanica – 23.07 – 05.08.2015 r. Organizator Zachodniopomorski Związek Towarzystw Krzewienia Kultury Fizycznej w Szczecinie (30 miejsc)
4. Ustroń – 27.08 – 10.08.2015 r. Organizator ZHP Śląsk (25 miejsc)
5. Polanica - 05.08 – 18.08.2015 r. Organizator Zachodniopomorski Związek Towarzystw Krzewienia Kultury Fizycznej w Szczecinie (30 miejsc)
6. Jarosławiec – 09.08 – 23.08.2015 r. Organizator ZHP Szczecin (45 miejsc)
7. Zakopane – 11.08 – 25.08.2015 r. Organizator Zachodniopomorski Związek Towarzystw Krzewienia Kultury Fizycznej w Szczecinie (75 miejsc)

Dział Pieczy Zastępczej na letni wypoczynek dzieci z pieczy zastępczej wykorzystał 237 miejsc, w tym 44 dzieci wzięło udział w koloniach dwukrotnie.

Każdorazowo nad prawidłowością przekazania dzieci podczas odjazdów na kolonie oraz powrotów, osobiście czuwali pracownicy Działu Pieczy Zastępczej.

- W okresie od 14 listopada do 5 grudnia 2015 r. spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze uczestniczyły w jednodniowych warsztatach wyjazdowych do Transgranicznego Ośrodka Edukacji Ekologicznej w Zalesiu pod nazwą „Terenowe warsztaty ekologiczne – rodzicielstwo zastępcze w harmonii z naturą”. Udział w bezpłatnych warsztatach został zapewniony przez Fundację „Mam Dom”, która otrzymała dofinansowanie do projektu „Terenowe warsztaty ekologiczne – rodzicielstwo zastępcze w harmonii z naturą” z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie. W warsztatach w Zalesiu uczestniczyło łącznie 151 osób z tego 96 dzieci i 55 opiekunów.

W ramach warsztatów można było poznać różne dziedziny nauk przyrodniczych zgłębiając tajniki świata przyrody. Uczestnicy warsztatów mogli skorzystać z sal laboratoryjnych przeprowadzając różne doświadczenia, prowadzić obserwacje w terenie, zwiedzać interaktywne ekspozycje.

- W dniu 2.12.2015 r. i 3.12.2015 r. w Domu Kultury „Słowianin”, przy ul. Józefa Korzeniowskiego 7 w Szczecinie zorganizowano 2 zabawy mikołajkowe dla dzieci z rodzinnych form pieczy zastępczej. W zabawie udział brały dzieci w wieku 3-9 lat przebywające w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka oraz dzieci biologiczne opiekunów zastępczych spełniające kryterium wiekowe 3-9 lat. Na zabawę zaproszono 296 dzieci w tym: 269 to dzieci umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej oraz 27 dzieci biologiczne opiekunów zastępczych. W dniu 2 grudnia 2015 r. część artystyczną poprowadził Pan Paweł Królik - Agencja Artystyczna Kompania Marzeń. Zabawę wspierało 7 pracowników Działu Pieczy Zastępczej. Część artystyczną w dniu 3.12.2015r. prowadziło 2 trenerów „Wehikułu Usamodzielnienia” wraz z wychowankami rodzin zastępczych, którzy uczestniczą w tym programie. Zabawę wspierało 8 pracowników Działu Pieczy Zastępczej. Na czas zabawy dla wszystkich uczestników przygotowany był słodki poczęstunek i napoje – woda, soki, kawa(dla opiekunów), herbata. Każde dziecko otrzymało podarunek.

4. Realizacja programów z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną:

Asystent Rodziny Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej na rok 2015 – środki wykorzystano w kwocie 267 606,73 zł, na wynagrodzenie 21 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w ramach umowy o pracę.